

**"Veiligheid is niet de afwezigheid van
gevaar, maar de aanwezigheid
van verbinding"**

Niet meer de vraag 'wat is er mis met jou', maar de vraag 'wat is jou of jullie overkomen en hoe kunnen wij hierbij helpen'. Deze nieuwe benadering, met meer oog voor ingrijpende jeugdervaringen en patronen áchter het gedrag van kinderen met psychische en sociale problemen, is cruciaal om traumasensitief onderwijs nóg effectiever te maken, zegt coach en trainer Loes van Amelsvoort. "We doen dit eigenlijk al jaren. Het verschil is dat we er nu ook woorden aan kunnen geven en anderen er beter in kunnen meenemen."

Stel je hebt een emmer witte verf en een blik rode verf. Laat je één rode druppel in de witte emmer vallen, dan kleurt de verf niet roze. Na tien, twintig en misschien vijftig druppels ook niet. Maar als je het lang genoeg doet, zul je een verschil zien.

"Traumasensitief onderwijs werkt precies hetzelfde", zegt Loes van Amelsvoort. Ze was jarenlang actief als docent bij De Kei in Breda, een school die (voortgezet) speciaal onderwijs verzorgt voor leerlingen tussen de 12 en 18 jaar die hoogsensitief zijn en

vaak ingrijpende jeugdervaringen hebben meegemaakt. "Als leerkrachten elke keer hetzelfde blijven uitdragen, dan zie je op den duur een verandering ontstaan bij de jongeren. Er zijn soms heel veel druppels en momenten van verbinding nodig voordat het vertrouwen

tussen leerkracht en leerling groeit. Maar uiteindelijk zal er een krachtige connectie ontstaan die zelfs tot na de schoolperiode blijft bestaan."

Verbinding

Zonder verbinding kunnen jongeren zich niet veilig voelen, waardoor begeleiding gedoemd is om te mislukken. "Er is een quote die ik in mijn trainingen over traumasensitief onderwijs aan collega's en ouders toepas: 'veiligheid is niet de afwezigheid van gevaar, maar de aanwezigheid van verbinding'. Deze verbinding kan met een leerkracht of therapeut zijn, maar juist ook die met leeftijdsgenoten is ontzettend belangrijk. Je krijgt het gevoel dat je ergens bij hoort, dat je gezien wordt en ertoe doet. Het werkt helend en maakt je veerkrachtiger. Als die verbinding er niet is en er geen mogelijkheid bestaat om te praten, te delen of gezien en gehoord te worden, dan ga je je eenzaam voelen en kun je bijvoorbeeld depressief worden."

Veiligheid

Niet alleen verbinding, maar ook veiligheid is een belangrijke pijler binnen Trauma Informed Care (TIC). Loes heeft met eigen ogen gezien hoe moeilijk het kan zijn om in verbinding te komen met een jongere die een ingrijpende jeugdervaring heeft meegemaakt en zich

niet veilig voelt. "Ik heb wel eens iets naar mijn hoofd gekregen toen ik zelf niet lekker in mijn vel zat en een leerling mijn gedrag niet kon plaatsen. Ik zat in een zware periode en bleef stoïcijns werken in de overtuiging dat niemand iets zou merken. Maar jongeren die hoogsensitief zijn en een trauma hebben meegemaakt prikken daar meteen doorheen. Zij lezen niet wat wij zeggen, maar hoe we ons gedragen."

"Als wij niet stabiel zijn, dan zijn wij voor hen onbetrouwbaar", vult Loes aan. "En dat staat verbinding in de weg. Ik ben ervan overtuigd dat er mooie openingen voor effectieve begeleiding ontstaan als we dit gegeven kunnen overbrengen op zoveel mogelijk leerkrachten. En hen kunnen aanleren om te achterhalen wat er achter het zichtbare gedrag zit en te reflecteren op hoe ze zelf handelen."

Loes concludeert: "Verbinding maken is niks nieuws, Trauma Informed Care brengt wel nieuwe inzichten met zich mee, bijvoorbeeld waarom verbinding maken zo belangrijk is in relatie tot het creëren van veiligheid en herstel. Dat heeft onder andere te maken met neuroplasticiteit van het brein, neuroceptie en de invloed van beschermende en compenserende ervaringen." ■

De kracht van Trauma Informed Care

Dit artikel maakt deel uit van de 10-delige reeks 'De kracht van Trauma Informed Care'. In het volgende deel vertelt regiebehandelaar Daniëlle Sales meer over het belang van veiligheid.

Klik hier om naar de overzichts-pagina van de reeks te gaan.